

GES/SVBC/EXAM/NOV. 2022

विषय: पायाभूत अभ्यासक्रम (FC)

तारीख: 16-11-2022

वेळ: सकाळी 7:15 ते 9:45 पर्यंत

सेमिस्टर-I
वर्ग: एफवायबीए
गुण: 75

टीप:

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांची अंतर्गत निवड आहे.
३. उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ. योग्य पर्याय निवडा: (कोणतेही आठ)

(08)

१. श्वेतांबर आणि _____ जैन धर्माचे दोन पंथ आहेत.
(दिगंबर, पितांबर, महायान, सीतांबर)
२. भारतात _____ राज्यात सर्वात कमी लिंग गुणोत्तर आहे.
(हरियाणा, पंजाब, केरळ, महाराष्ट्र)
३. _____ दूरदृष्टी आहे पण दृष्टी नाही.
(हायपरमेट्रोपिया, मायोपिया, ओनोमेटोपाइआ, लोअरमेट्रोपिया)
४. _____ स्त्री भ्रूणहत्येचे मुख्य कारण आहे.
(पुरुष मुलाची पसंती, जागतिकीकरण, खाजगीकरण, बेरोजगारी)
५. लिंग ही _____ संकल्पना आहे.
(समाजशास्त्र, जातीवाद, राजकीय, आर्थिक)
६. _____ कर्नाटक आणि महाराष्ट्र या राज्यांमधील सीमा विवाद.
(सोलापूर, बेलापूर, कोरागाव, बेळगाव)
७. भारत एक _____ राज्य आहे.
(फेडरल, संघ, समुदाय, संघ)
८. _____ हे भारतातील सर्व दलांचे सेनापती-प्रमुख आहेत.
(गृहमंत्री, पंतप्रधान, अर्थमंत्री, राष्ट्राध्यक्ष)
९. _____ गाव पातळीवर कार्य करत आहे.
(पंचायत समिती, जिल्हा परिषद, नगर परिषद, ग्रामपंचायत)
१०. 73 वी दुरुस्ती _____ शी संबंधित आहे.
(संसदीय प्रणाली, शहरी शासन, न्यायिक यंत्रणा, पंचायती राज)

प्र. १. ब. खालील विधाने 'सत्य' किंवा 'असत्य' आहेत ते सांगा:

(07)

१. शहरी समाज हा एक जिनसीपणाचा अभाव असलेला आहे.
२. नगरपालिकाला नगर परिषद असेही म्हणतात.
३. इंग्रजी ही भारतातील दुय्यम अधिकृत भाषा आहे.
४. भारतात लैंगिक गुणोत्तर स्त्रियांसाठी प्रतिकूल आहे.
५. मुलांचे शिक्षण हे पालकांचे मूलभूत कर्तव्य आहे.
६. ग्रामीण भागामध्ये शहरी भागापेक्षा बेरोजगारीचा दर खूपच जास्त आहे.
७. धर्मनिरपेक्ष स्थिती म्हणजे धर्मांशी असमान वागणूक.

8. व्हिटॅमिन सीच्या कमतरतेमुळे रात्रीचा अंधत्व होतो.
9. भारतीय राज्यघटना कठोर आहे.
10. जातीव्यवस्था भारतीय समाजात एकता आणते.

प्र .२. अ. महिलांवरील हिंसाचाराचे परिणाम आणि त्याचे कारण सांगा. (15)
किंवा

प्र .२. ब. भारतातील अपंग व्यक्तींना उपलब्ध असलेल्या सेवांचे स्पष्टीकरण द्या. (15)

प्र .३. अ. जातीयवाद म्हणजे काय? जातीय हिंसा सोडवण्याचे उपाय समजावून सांगा. (15)
किंवा

Q.3.ब. भारतात जातीपातीने निर्माण केलेली विषमता समजावून सांगा. (15)

प्र .४. अ. भारतीय राज्यघटनेची तत्त्वे सांगा. (15)
किंवा

Q.4. ब. “मूलभूत कर्तव्ये” वर एक टीप लिहा. (15)

प्र .५. अ. भारतातील राजकीय पक्षांची वैशिष्ट्ये सांगा. (15)
किंवा

Q.5. ब. पुढील गोष्टींवर एक लहान टीप लिहा: (कोणतीही तीन) (15)

१. भारत बहुसांस्कृतिक संस्था आहे.
२. महिलांच्या प्रतिनिधित्वामध्ये माध्यमांची भूमिका.
३. जातीयवाद.
४. शांतता आणि जातीय सलोखा.
५. घटनात्मक 74 वा दुरुस्ती कायदा 1992.

GES/SBVC/EXAM/NOV. 22
SUBJECT: FOUNDATION COURSE-I
DATE: 16-11-2022 TIME: 7:15 am to 9:45 am

SEMESTER-I
CLASS: FYBA
MARKS: 75

NOTE:

1. All questions are compulsory.
2. All questions have internal choice.
3. Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. A. Choose the correct alternative: (Any Eight) (08)

1. Shwetambar and _____ are the two sects of Jainism.
(Digambar, Pitambar, Mahayana, Sitambar)
2. In India the state of _____ has the lowest gender ratio.
(Haryana, Punjab, Kerala, Maharashtra)
3. In _____ there is farsightedness but not short-sightedness.
(Hypermetropia, Myopia, Onomatopoeia, Lowermetropia)
4. _____ is main reason of female foeticide.
(Preference of male child, Globalization, Privatization, Unemployment)
5. Gender is _____ concept:
(Sociological, Casteism, Political, Economical)
6. The _____ border dispute involving the states Karnataka and Maharashtra.
(Solapur, Belapur, Koragaum, Belgaum)
7. India is a _____ of states.
(Federal, Confederation, community, Union)
8. _____ is the commander-in-chief of all forces in India.
(Home Minister, Prime Minister, Finance Minister, President)
9. _____ functions at the village level.
(Panchayat Samiti, Zilla Parishad, Nagar Parishad, Gram Panchayat)
10. 73rd amendment is related to _____.
(Parliamentary System, Urban Government, Judicial System, Panchayati Raj)

Q.1.B. State whether the following statements are 'True' or 'False': (07)

1. Urban society is heterogeneous in nature.
2. Municipal council is also known as Nagar parishad.
3. English is the secondary official language in India.
4. The sex ratio in India unfavorable to women.
5. Children's education is the fundamental duty of parents.
6. Unemployment rate is very high in the rural area than urban area.
7. Secular state means unequal treatment to religions.
8. Night blindness is caused due to deficiency of vitamin C.

9. The constitution of India is rigid.

10. Caste system brings unity in Indian society.

Q.2.A. Explain the types and causes with effects of violence against women. (15)

OR

Q.2.B. Explain the services available to disabled persons in India. (15)

Q.3.A. Explain the measures to resolve communal violence. (15)

OR

Q.3.B. Explain that the inequality generated by caste system in India. (15)

Q.4.A. Explain the principles of the Indian constitution. (15)

OR

Q.4.B. Write a note on "Fundamental Duties". (15)

Q.5.A. Explain the features of political parties in India. (15)

OR

Q.5.B. Write a short note on the following: (Any Three) (15)

1. India is Multicultural Society.
2. The role of media in representation of women.
3. Casteism.
4. Peace and communal harmony.
5. The constitutional 74th Amendment act 1992.

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SEMESTER-I

SUBJECT: SOCIOLOGY-I

CLASS: F.Y.B.A

DATE: 15/11/2022

TIME: 7:15 am- 10:15 am

MARKS: 100

टीप: प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे.

प्रश्न क्रमांक २ ते ९ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

- प्र. १. खालील संकल्पना स्पष्ट करा- (कोणत्याही पाच) २५
- समाजशास्त्र
  - सामाजिक संस्था
  - धर्म
  - कुटुंब
  - समाज
  - सांस्कृतिक विविधता
  - समाजीकरण
  - व्यावसायिक समाजीकरण
- प्र. २. समाजशास्त्राची उत्पत्ती आणि इतर सामाजिक विज्ञानांशी त्याचा संबंध स्पष्ट करा. १५
- प्र. ३. कुटुंब संक्रमण आणि समस्या याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा. १५
- प्र. ४. हंटिंग-गॅदरिंग आणि कृषी समाजाच्या संदर्भात समाजाच्या बदलत्या पद्धतीची चर्चा करा. १५
- प्र. ५. समाजीकरणाच्या विविध संस्थांची थोडक्यात माहिती द्या. १५
- प्र. ६. समाजशास्त्रातील विविध करिअरच्या शक्यता हायलाइट करा. १५
- प्र. ७. धर्माच्या महत्त्वपूर्ण प्रकारांची चर्चा करा. १५
- प्र. ८. संस्कृती म्हणजे काय? संस्कृतीची विविध वैशिष्ट्ये विस्तृत करा. १५
- प्र. ९. चार्ल्स हॉर्टन कुलीच्या लुकिंग - ग्लास सेल्फ सिद्धांतचा मूळ कल्पना स्पष्ट करा. १५

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SEMESTER-I

SUBJECT: SOCIOLOGY-I

CLASS: F.Y.B.A

DATE: 15/11/2022

TIME: 7:15 am- 10:15 am

MARKS: 100

टीप: प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे.

प्रश्न क्रमांक २ ते ९ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

- प्र. १. खालील संकल्पना स्पष्ट करा- (कोणत्याही पाच) २५
- समाजशास्त्र
  - सामाजिक संस्था
  - धर्म
  - कुटुंब
  - समाज
  - सांस्कृतिक विविधता
  - समाजीकरण
  - व्यावसायिक समाजीकरण
- प्र. २. समाजशास्त्राची उत्पत्ती आणि इतर सामाजिक विज्ञानांशी त्याचा संबंध स्पष्ट करा. १५
- प्र. ३. कुटुंब संक्रमण आणि समस्या याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा. १५
- प्र. ४. हंटिंग-गॅदरिंग आणि कृषी समाजाच्या संदर्भात समाजाच्या बदलत्या पद्धतीची चर्चा करा. १५
- प्र. ५. समाजीकरणाच्या विविध संस्थांची थोडक्यात माहिती द्या. १५
- प्र. ६. समाजशास्त्रातील विविध करिअरच्या शक्यता हायलाइट करा. १५
- प्र. ७. धर्माच्या महत्त्वपूर्ण प्रकारांची चर्चा करा. १५
- प्र. ८. संस्कृती म्हणजे काय? संस्कृतीची विविध वैशिष्ट्ये विस्तृत करा. १५
- प्र. ९. चार्ल्स हॉर्टन कुलीच्या लुकिंग - ग्लास सेल्फ सिद्धांतचा मूळ कल्पना स्पष्ट करा. १५

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SUBJECT: Psychology-I

DATE: 15/11/2022

TIME: 7:15 a.m. to 10:15 a.m.

SEMESTER- I

CLASS: F.Y.B.A

MARKS: 100

Note:-

1. All Questions are compulsory.
2. Each question carries 20 marks.

Q1. Attempt any two questions. (20 marks)

- a) Describe the contribution of some of the early pioneers in psychology.
- b) Summarize the basic idea between the 7 modern perspectives in psychology.
- c) Explain psychologist's goals and the 5 steps in scientific research.

Q2. Attempt any two questions. (20 marks)

- a) Explain the structure of a neuron.
- b) Write in brief about the Endocrine Glands.
- c) Describe the different structures of the Hindbrain.

Q3. Attempt any two questions. (20 marks)

- a) Explain Classical Conditioning.
- b) Summarize Bandura and the Bobo doll experiment and list the 4 elements required for observational learning.
- c) Explain Operant Conditioning.

Q4. Attempt any two questions. (20 marks)

- a) Define Memory, its three processes and explain how different models of memory work.
- b) Explain the process of Long term memory, including Declarative and Non-declarative forms.
- c) Identify the biological causes of Amnesia.

Q5. Attempt any two questions. (20 marks)

- a) Summarize different methods in scientific research.
- b) Describe the Central and Peripheral Nervous System.
- c) Write in brief about Kohler's Insight learning and Seligman's Learned helplessness.
- d) Write a brief note on Sensory memory.

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SUBJECT: Psychology-I

DATE: 15/11/2022

TIME: 7:15 a.m. to 10:15 a.m.

SEMESTER- I

CLASS: F.Y.B.A

MARKS: 100

टीप:-

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण असतात.

Q१. तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२० गुण)

- मानसशास्त्रातील काही सुरुवातीच्या पायनियर्सच्या योगदानाचे वर्णन करा.
- मानसशास्त्रातील ७ आधुनिक दृष्टीकोनांमधील मूलभूत कल्पना सारांशित करा.
- मानसशास्त्रज्ञांचे ध्येय आणि वैज्ञानिक संशोधनातील ५ पायऱ्या स्पष्ट करा.

Q२. तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२० गुण)

- न्यूरॉन्ची रचना स्पष्ट करा.
- अंतःस्रावी ग्रंथींबद्दल थोडक्यात लिहा.
- हिंडब्रेनच्या विविध रचनांचे वर्णन करा.

Q३. तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२० गुण)

- शास्त्रीय कंडिशनिंग समजावून सांगा.
- बांडुरा आणि बोबो बाहुलीच्या प्रयोगाचा सारांश द्या आणि निरीक्षणात्मक शिक्षणासाठी आवश्यक ४ घटकांची यादी करा.
- ऑपरेन्ट कंडिशनिंग समजावून सांगा.

Q४. तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२० गुण)

- मेमरी परिभाषित करा, त्याची तीन प्रक्रिया आणि मेमरीचे विविध मॉडेल कसे कार्य करतात ते स्पष्ट करा.
- घोषणात्मक आणि गैर-घोषणात्मक स्वरूपांसह दीर्घकालीन स्मृतीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- स्मृतिभ्रंशाची जैविक कारणे ओळखा.

Q५. चारपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२० गुण)

- वैज्ञानिक संशोधनातील विविध पद्धतींचा सारांश द्या.
- मध्यवर्ती आणि परिधीय मज्जासंस्थेचे वर्णन करा.
- कोहलरच्या इनसाइट लर्निंग आणि सेलिगमनच्या शिकलेल्या असहायतेबद्दल थोडक्यात लिहा.
- सेन्सरी मेमरी वर एक संक्षिप्त टीप लिहा.

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SEMESTER: I

SUBJECT: PAPER I – INDIAN POLITICAL SYSTEM

CLASS: FYBA

DATE: 14 NOVEMBER 2022

TIME: 7:15 AM– 10:15 AM

MARKS: 100

Note:

1. All questions are compulsory.
2. Each question carries 20 marks.
3. Draw diagrams where necessary

प्र. १. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[२० गुण]

1. प्रस्तावनेवर एक टीप लिहा
2. भारतीय राज्यघटनेची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये दर्शवा.
3. भारतीय राज्यघटनेच्या निर्मितीतील टप्पे यांची चर्चा करा.

Q.2. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[२० गुण]

1. कलम 14 ते 16 मधील मूलभूत अधिकारांची चर्चा करा.
2. कलम 32 मध्ये नमूद केलेल्या विविध लेखांची चर्चा करा.
3. राज्य धोरणाच्या निर्देशक तत्वांचे वर्गीकरण द्या

Q.3. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[२० गुण]

1. लोकसभेची रचना, पात्रता आणि अपात्रता यावर चर्चा करा
2. सर्वोच्च न्यायालयाच्या विविध अधिकार क्षेत्रावर चर्चा करा
3. न्यायिक सक्रियतेच्या गुणवत्तेवर आणि दोषांवर एक टीप लिहा

Q.4. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[२० गुण]

1. भारतीय राजकारणातील पंतप्रधानांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
2. 74 वी घटनादुरुस्ती कायदा स्पष्ट करा.
3. राष्ट्रपतींच्या विधायी आणि कार्यकारी अधिकारांची चर्चा करा.

Q.5. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[२० गुण]

1. शिक्षणाचा अधिकार स्पष्ट करा
2. लोकसभेची छोटी नोंद
3. मंत्रीपरिषदेची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा
4. मूलभूत कर्तव्यांची नोंद

GES/SBVC/EXAM/REG/NOV-2022

SEMESTER: I

SUBJECT: PAPER I – INDIAN POLITICAL SYSTEM

CLASS: FYBA

DATE: 14 NOVEMBER 2022

TIME: 7:15 AM– 10:15 AM

MARKS:

100

Note:

1. All questions are **compulsory**.
2. Each question carries **20** marks.
3. Draw **diagrams** where necessary

Q. 1. Answer the following questions (Any two) [20 Marks]

1. Write a note on Preamble
2. Indicate the important features of Indian Constitution.
3. Discuss milestones in the making of Indian Constitution.

Q.2. Answer the following questions (Any two) [20 Marks]

1. Discuss the fundamental rights from article 14 to 16.
2. Discuss the various writs mentioned in Article 32.
3. Give classification of Directive Principles of State Policy

Q.3. Answer the following questions (Any two) [20 Marks]

1. Discuss the composition, qualification, and disqualification of Lok Sabha
2. Discuss various jurisdiction of Supreme Court
3. Write a note on merits and demerits of Judicial Activism

Q.4. Answer the following questions (Any two) [20 Marks]

1. Discuss the role of Prime Minister in Indian Politics.
2. Explain 74th Constitutional Amendment Act.
3. Discuss the legislative and executive powers of President.

Q.5. Answer the following questions (Any two) [20 Marks]

1. Explain right to education
2. Short note on Lok Sabha
3. Briefly explain role of Council of Ministers
4. Note on Fundamental Duties

Q.1 Answer the following question. (Any 2) (20)

- 1) Explain the Nature & scope of Human Geography.
- 2) Describe the different branches of Human Geography
- 3) Explain the Man & Environment relationship.

Q.2 Answer the following question. (Any 2) (20)

- 1) Describe the trends & Patterns of world population change.
- 2) Explain the Demographic Transition Model.
- 3) Explain the concept & problems of under population & over population.

Q.3 Answer the following question. (Any 2) (20)

- 1) Describe the site & Situation of settlement.
- 2) Describe the functional classification of urban settlement.
- 3) Explain the concept of rural settlement.

Q.4 Answer the following question. (Any 2) (20)

- 1) Explain the different types of Migration.
- 2) Explain the causes of Migration.
- 3) Describe the emerging trends of migration.

Q.5 Answer the following question. (Any 2) (20)

- 1) Describe the components & Types of Map.
- 2) construct a Graphical scale with the help of data.

RF=1:50,000

- 3) Construct An Age-Sex pyramid.

Age Groups	Male (%)	Female (%)
0-14	20	16
15-29	17	14
30-44	12	10
45-59	08	07
Above 60	04	03

GES/SBVC/परीक्षा/नोव्हेंबर 2022

उप- मानवी भूगोल

तारीख- 14/11/2022

वेळ- 7:15 ते 10:15 am

SEM- 1
वर्ग- FYBA
माक्स -100

प्र.१ खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही 2) (20)

- 1) मानवी भूगोलाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2) मानवी भूगोलाच्या विविध शाखांचे वर्णन करा
- 3) माणूस आणि पर्यावरण संबंध स्पष्ट करा.

Q.2 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही 2) (20)

- 1) जागतिक लोकसंख्या बदलाचे ट्रेंड आणि नमुने वर्णन करा.
- 2) लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमण मॉडेल स्पष्ट करा.
- 3) लोकसंख्या कमी आणि जास्त लोकसंख्या या संकल्पना आणि समस्या स्पष्ट करा.

Q.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही 2) (20)

- 1) वसाहतीची जागा आणि परिस्थितीचे वर्णन करा.
- 2) नागरी वस्तीच्या कार्यात्मक वर्गीकरणाचे वर्णन करा.
- 3) ग्रामीण वसाहतीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही 2) (20)

- 1) स्थलांतराचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- 2) स्थलांतराची कारणे स्पष्ट करा.
- 3) स्थलांतराच्या उदयोन्मुख ट्रेंडचे वर्णन करा.

Q.5 खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. (कोणताही 2) (20)

- 1) नकाशाचे घटक आणि प्रकार यांचे वर्णन करा.
- 2) माहिती च्या मदतीने प्रमण पट्टी (ग्राफिकल स्केल) तयार करा.

RF=1:50,000

- 3) वय-लिंग पिरेमिड तयार करा.

Age Groups	Male (%)	Female (%)
0-14	20	16
15-29	17	14
30-44	12	10
45-59	08	07
Above 60	04	03

Note:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Q.1. Write short notes on any four of the following in about 100 words each. 20

1. English as an international language
2. Significance of effective communication
3. Criteria for effective written communication
4. Benefits of listening skills
5. Differences between formal and informal spoken English
6. Varieties of English

Q.2. Read the following passage and answer the questions given below. 20

In 1982, Sudha Chandran, then a budding 17 year old dancer, with more than 80 performances behind her, was injured in a road accident about 25 km from Tiruchirappalli, Tamil Nadu, where the family had gone for their annual pilgrimage. Negligence at the local hospital where she was rushed for treatment resulted in a gangrenous infection. The doctors in Madras, who made several attempts to stop the growth of the infection were finally left with no option but to amputate her right leg from about 8 cm below the knee. In the traumatic months that followed, Chandran's search began - to find a way of dancing again. "The day I met Dr. Promod Sethi, I knew that my dream could come true," she says. Sethi had won the Magsaysay Award for his development of the 'Jaipur Foot' an artificial limb fashioned from vulcanized rubber filled with sponge.

The shank is designed with aluminium that is beaten by a mallet into the foot's natural shape and the required size. Chandran acquired a Jaipur Foot and began her determined journey back to the world of Bharatanatyam, learning to balance, bend, stretch, walk, twist, turn and, finally, dance. Her doctors, her physiotherapist, her parents and her guru were all a part of her passionate effort. On October 27, 1982 she gave a traditional thanks giving recital (*gurudakshina*) at the residence of her guru. It was a veritable second coming and not an eye that watched her execute the difficult *varnam* was dry. But she knew she still had a long way to go.

Questions:

1. What kind of dance does Sudha Chandran perform? 1
2. Where did Chandran's accident occur? 1
3. Why had she gone there? 1
4. Indicate whether the following statements are true or false. 2
  - a. The doctors in Madras amputated Chandran's left leg from about 8 cm below the knee.
  - b. As a 17 year old dancer Chandran had staged 80 performances.
5. Did Chandran give up hope after her leg was amputated? yes/no. 2

Quote a phrase from the passage to support your answer.

6. "The day I met Dr. Pramod Sethi, I knew that my dream could come true." What was Chandran's dream? 2
7. Who invented the Jaipur Foot? What honour did he receive for his invention? 2
8. What is the Jaipur Foot made of? 1
9. Mention the people who helped Chandran regain her confidence. 1
10. What performance did Chandran give at her guru's residence on October 27th, 1982? 1
11. Was Chandran completely satisfied with the performance she gave at her guru's residence? yes/no. 1
- Quote a sentence from the passage to support your answer. 2
12. Find single words in the passage which have the following meaning: 2
- Lack of proper care
  - Emotionally shocking
13. Make nouns from the following words: 2
- Execute
  - Amputate

Q.3. Attempt any 4 of the following:

20

- Write a conversation between two friends on their favourite movie.
- Draft a speech to introduce a sports personality invited for sports day
- As the NSS group leader, draft a vote of thanks speech on the last day of the NSS camp of your college.
- You are the compere for the farewell function n for the TYBA students. Write your script as the compere.
- Mr. Ketan Mehta has been awarded the best employee award. Draft his acceptance speech.

Q.4. A. Write an application along with Biodata in response to the following advertisement. 8

"Canbank Financial Services Ltd, Mumbai requires Sales Executives for promoting their various products and schemes. Candidates must be young and enthusiastic with good communication skills and marketing aptitude. Send your application and resume to Canbank Financial Services Ltd., Nariman Point, Mumbai 400001."

Q.4.B. A number of illegal garages have sprung up in your locality. They are polluting the neighbourhood and endangering the lives of the people by encroaching on the footpath. Draft a RTI petition to the BMC questioning the existence of these illegal structures. 7

Q.4.C. Attempt any one email. 5

- You have been offered a position of receptionist in a reputed company. Draft an email stating that you wish to accept their job offer.
- Sumit has changed his residence form Borivali to Kalyan. Draft his email resigning from the current job as Clerk in an office situated at Khandivali.

*****

सूचना : १) सभी प्रश्न अनिवार्य है !

2) उत्तर पुस्तिका पर प्रश्न क्रमांक उप प्रश्न अवश्य लिखिये

प्रश्न १) निम्नलिखित अवतारों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए! (२०)

क) मुझे तोड़ लेना वनमाली

उस पथ पर देना तुम फेंक

मातृभूमि के शीश चढ़ाने

जिस पथ जावें वीर अनेक

अथवा

बैठो माता के आँगन में, नाता- भाई बहन का

समझो उसकी प्रसव वेद ना जो लाल है माई का!

एक साथ मिल बाँट लो, अपना हर्ष विषाद यहाँ

सबका शिव कल्याण यहाँ है ,सब पावे प्रसाद यहाँ ।

ख) "रामु की मां चिंता की कोन बात ,हम पुरोहित फिर कौन दिन के लिए है"

अथवा

"क्या सत्यानाश कर डालेंगे मुनिमजी बंद करो; नही भाई, चावल नही है"।

प्रश्न 2 निम्नलिखित प्रश्न के उत्तर लिखिए। (३०)

क) "वे और तुम "कविता के मूलस्वर पर प्रकाश डालिए! भर

अथवा

"शक्ति और क्षमा " कविता द्वारा कवि हमे कौनसा संदेश देना चाहते हैं?

ख) "मनोवृत्ति " कहानी का सारांश अपने शब्दों में लिखिये?

अथवा

"ठेस " कहानी द्वारा सिरचन का चरित्र चित्रण कीजिए ?

प्रश्न 3. निम्नलिखित विषयों पर टिप्पणीया लिखिए। (१०)

क) "सब जीवन बिता जाता है " कविता का भाव सौन्दर्य!

अथवा

" यह मंदिर का दीप " इस कविता मे स्त्री की आंतरिक पीड़ा।

ख) "प्रलय की रात्रि " कहानी के साधुरम! ।

अथवा

"इनाम " कहानी में "बाल मनोवैज्ञानिकता"।

प्रश्न क्र. ४). निम्नलिखित प्रश्न के उत्तर एक वाक्य मे लिखिए। (१०)

१) मित्रो से अखबार लेकर कवि ने क्या पढ़ा?

२) किसके चन्चल कपोलो पर शिशिर कण हैं?

- ३) समय किसके प्रतिक्षण के तुषार कण में लगता है?
- ४) बापू के अनुसार सदैव किसकी विजय होती है?
- ५) वीर प्राणो की बाजी लगाकर किसका सौदा करते हैं?
- ६) पारसनाथ जी ने कौनसा आंदोलन छेड़ा था?
- ७) "पिंजड़े की उड़न" कहानी संग्रह किस रचनाकार का है?
- ८) बचपन में मोहनकुमार कैसे थे?
- ९) धनजय की मां को धनजय कैसे लगता था?
- १०) "व्रतभंग" कहानी के कहानी कार कौन है?

प्रश्न क्र ५) निम्नलिखित विषयों पर पत्र का प्रारूप तयार कीजिए! (१०)

आप अपने माता-पिता की शादी की 25 वीं वर्षगांठ पर बधाई देते हुए बधाई प्रति पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए!

अथवा

जनता सहकारी बैंक वसई में रोखपाल का पद रिक्त हुआ है आप स्वयं को उम्मीदवार मानते हुए आवेदन पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए!

प्रश्न ६) अ) निम्नलिखित प्रश्न सूचना के अनुसार लिखिए। (१०)

क) वर्तनी की शुद्धता पहचानकर लिखिए!

१) जमुना नदी के किनारे ताजमहल है।

२) माँ का आशिर्वाद बड़ा होता है।

ख) निम्नलिखित वाक्य में से संज्ञा शब्द पहचानिए।

१) सूरज निकल आया है!

२) पुणे एक ऐतिहासिक शहर है।

ग) निम्नलिखित वाक्य में से सर्वनाम शब्द पहचानिए।

१) वह लड़की कितनी सुंदर है।

२) आप उनको जानते हैं।

घ) निम्नलिखित वाक्य में से विशेषण शब्द पहचानिए।

१) सोना बड़ी होनहार लड़की है।

२) हिमालय बहुत बड़ा पर्वत है।

च) निम्नलिखित वाक्य में से क्रिया शब्द पहचानिए।

१) साइली गाना गा रही है।

२) सुमन नाच रही है।

प्रश्न ६) आ) निम्नलिखित परिच्छेद का शुद्ध हिंदी में अनुवाद कीजिए (१०)

I started gymnastics when I was four and it has been my favourite hobby ever since. My elder sister used to go lessons and showed me how to do cartwheels and back flips when she practiced at home, I like to take part in gymnastic practice every Saturday. But it has become harder to do now that I am studying a lot gymnastic is very special to me because it is something I share with my sister. Gymnastic is one of the most well-known spots Attracting a huge number of girl and boys toward it.

गोखले शैक्षणिक संस्थेचे भाऊसाहेब वर्तक पदवी महाविद्यालय (बोरीवली पश्चिम)
 प्रथम वर्ष कला विषय - मराठी (अनिवार्य) वेळ : ३ तास
 प्रथम सत्रांत परीक्षा नोव्हेंबर २०२२. गुण : १०० दिनांक : ११/११/२०२२
 सूचना : सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहेत.
 उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न क्र १) सदानंद आणि अपूर्व यांच्यातील वैचारिक संघर्ष 'गीव्ह हिम अ चान्स' या कथेच्या आधारे स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

२) योगीराज वाघमारे यांच्या 'रोहित' या कथेच्या आधारे सोयराने आपल्या मुलासाठी घेतलेले कष्ट तुमच्या शब्दांत लिहा.

प्रश्न क्र २) 'मुडद्यालाही जात असते.' या विधानाचा तुम्हाला कळलेला अर्थ 'भरणानंतर ही जात आडवी' या कथेच्या आधारे लिहा. (२०)

किंवा

'भूक' या कथेतून आलेल्या आदिवासी लोकांच्या जीवन संघर्षांचे वर्णन करा.

प्रश्न क्र ३) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (१०)

- १) पकूमावशीची माया
- २) अदृष्ट कथेतील गुंतागुंत
- ३) हरीचे हसणे
- ४) केमिकलची बोय आणि औद्योगिक विकास

प्रश्न क्र ४) अ) खाली दिलेला मुद्रितशोधनाच्या खुणांचा तक्ता पूर्ण करा. (कोणताही एक) (०५)

अ)

खूण लिहा	खूणेचा अर्थ
	काना द्या.
	मात्रा टाका.
	प्रश्नचिन्ह द्या.
	ओळ सरळ करा.
	अर्धविराम टाका.

ब)

खूण	खूणेचा अर्थ लिहा
Bold	
,	
!	
(/)	
सेंटर'	

ब) खाली दिलेला लघू उतारा उत्तरपत्रिकेत जसाच्या तसा लिहून त्याचे मुद्रित शोधन करा. (कोणताही एक)

(०५)

लहान मूल त्याल बोललायला यायला लागल्यापासन आपली मातृभाषा बोलायला शीकते, ती आपल्या अवति भवती असलल्या, तीच भाषा बोलणाऱ्या समाजाच्या अनुकरणाने आधी भाषेच नियम समजावून घ्यायचे आणि मग त्या नियमांनुसार बोलायचा प्रयत्न करायचा असे हत नाही.

किंवा

नाटक हा लेखक दिग्दर्शक, कलाकार, तंत्रज्ञ यांच्या साहाय्याने रंगभूमीवर सादर होणारा आणि त्याचप्रमाणे नाट्यगृहात समहाने एकत्रितरीत्या आस्वाद घेता येईल असा कलाप्रकार आहे नाटक हे जीवनाचे चित्र असते आणि ते कलाकाराच्या माध्यमातून सादर केले जाते.

प्रश्न क्र ५) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमानपत्रासाठी वृत्त (बातमी) तयार करा.
१) 'अवकाळी पावसामुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले आहे'. या विषयावर वृत्त तयार करा. (१०)

किंवा

२) 'एका मराठी साहित्यिकाला ज्ञानपीठ पुरस्कार जाहीर झाला आहे.' या विषयावर वृत्तलेख तयार करा.

प्रश्न क्र ६) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वृत्तांत लेखन करा. (१०)
१) तुमच्या महाविद्यालयात झालेल्या 'वृक्षारोपण कार्यक्रमाचा' वृत्तांत लिहा.

किंवा

२) तुमच्या महाविद्यालयात पार पडलेल्या वार्षिक क्रीडा स्पर्धेचा वृत्तांत लिहा.

प्रश्न क्र ७) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर अर्जलेखन करा. (१०)

१) शिक्षक पदाच्या नोकरीसाठी विद्यालयात अर्ज करा.

किंवा

२) तुम्हाला दहा दिवसाची रजा मिळावी याकरिता तुमच्या कार्यालयातील वरिष्ठांची परवानगी मिळविण्यासाठी विनंती अर्ज तयार करा.

प्रश्न क्र ८) खालीलपैकी कोणत्याही एका इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीमध्ये भाषांतर करा. (१०)

I went with my family on a vacation to Delhi. At the airport, I saw a robot. It was white in colour with two black wheels. It had a green light on the top and on its head, was a small screen. The robot was moving all by itself. As I stood there it came sliding along, flashing its green light and stooped right in front of me. I tapped its screen. It lit up and a voice said, "Hello, how may I help you?" I was surprised, and asked, "Are you talking to me?" "Yes! I saw you waiting for help. How may I help you?" it said.

किंवा

The Indian flag is also called Tricolour or Tiranga as it has three bands- saffron, white and green. The color saffron stands for sacrifice, white symbolizes peace and the green stands for progress. Here is a navy-blue wheel with 24 spokes on the white band. It is called the Ashoka chakra. The Tricolour is made from a special kind of fabric called khadi. The flag was designed by Pingali Venkayaa.

XXX

NOTE:

1. All questions are compulsory.
2. Each question carries 20 marks.
3. Draw neat diagram.
4. Use of simple calculator is allowed.

Q.1. Attempt ANY TWO of the following. (20)

- A. Discuss the Nature and Scope of Micro-Economics.
- B. Explain the Concept of Equation.
- C. Explain the Concept of Line and Slopes.

Q.2. Attempt ANY TWO of the following. (20)

- A. Explain the Phillips curve.
- B. Discuss the role of Government in the market.
- C. Examine the significance of Opportunity Cost in decision making.

Q.3. Attempt ANY TWO of the following. (20)

- A. Explain the law of demand with suitable example and diagram.
- B. Explain the different degrees of elasticity of demand.
- C. From the available data draw demand curve for individual firm 'A' and firm 'B'.

PRICE (In Rs.)	Quantity demanded by Firm 'A' (In Units)	Quantity demanded by Firm 'B' (In Units)
10	10	10
8	15	20
6	20	30
4	25	40

Q.4. Attempt ANY TWO of the following. (20)

- A. State the properties of Indifference Curves.
- B. Explain the concept of Consumer's Surplus.
- C. Explain in detail about Budget line.

Q.5. Write a note on ANY TWO of the following. (20)

- A. Limitations of Micro-Economics.
- B. Country's standard of living depends on its ability to produce.
- C. Shift in demand curve.
- D. Cardinal and Ordinal Approaches.

टिपा:

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. प्रत्येक प्रश्नाला 20 गुण आहेत.
3. साध्या कॅल्क्युलेटरचा वापर करण्याची अनुमती आहे.

Q.1. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (20)

- अ. सूक्ष्म-अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा.
- ब. समीकरण ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- क. रेषा आणि उतारांची (slopes) संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (20)

- अ. फिलिप्स वक्र स्पष्ट करा.
- ब. बाजारातील सरकारच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
- क. निर्णय घेताना संधी खर्चाचे महत्त्व तपासा.

Q.3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (20)

- अ. मागणीचा नियम योग्य उदाहरण आणि आकृतीसह स्पष्ट करा.
- ब. मागणीच्या लवचिकतेच्या विविध अंशांचे स्पष्टीकरण करा.
- क. उपलब्ध महितीवरून वैयक्तिक फर्म/कंपनी 'A' आणि फर्म/कंपनी 'B' साठी मागणी वक्र काढा.

किंमत (रु.)	फर्म/कंपनी 'A' द्वारे मागणी केलेली संख्या (नग)	फर्म/कंपनी 'बी' द्वारे मागणी केलेली संख्या (नग)
10	10	10
8	15	20
6	20	30
4	25	40

Q.4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (20)

- अ. उदासीनता वक्रांचे गुणधर्म सांगा.
- ब. ग्राहकाच्या अधिशेषाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- क. बजेट लाइन (Budget line) बदल तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या:

Q.5. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (20)

- अ. सूक्ष्म-अर्थशास्त्राच्या मर्यादा.
- ब. देशाचे राहणीमान त्याच्या उत्पादन क्षमतेवर अवलंबून असते.
- क. सामाजिक वक्र मध्ये स्थलांतर (shift).
- ड. मुख्य आणि सामान्य दृष्टीकोन